

II. De hidtil anvendte former for ydelse af hjemmehjælp.

5. Hjemmehjælp på rent privat basis har bortset fra den bistand, der ydes af pårørende til den ældre, et yderst begrænset omfang. Således ydes der på initiativ af De samvirkende Menighedsplejer, når de i forbindelse med deres arbejde med hjemmesygeplejen træffer på tilfælde, hvor hjemmehjælp er særlig påkrævet, sådan hjælp som en håndsrækning. Endvidere ydes hjemmehjælp gennem Frelsens Hær. Hjælpen består i rengøring, madlavning, indkøb og pleje. Også enkelte andre private organisationer aflægger besøg hos ældre og yder personlig bistand til ældre i et vist omfang.

6. Den af det offentlige støttede hjemmehjælp til ældre ydes hyppigst i den form, at det sociale udvalg udbetaler et kontant beløb til den pågældende til hel eller delvis bestridelse af udgifterne ved antagelse af hushjælp. Når det drejer sig om invalide- og folkepensionister, ydes den kontante hjælp af rådighedsbeløbet efter folkeforsikringslovens § 40, stk. 11, som personligt tillæg.

7. I nogle af landet større kommuner er der yderligere indført en egentlig organiseret hjemmehjælp, der adskiller sig fra den bistand, der er omtalt under pkt. 6, derved, at den institution, der administrerer hjemmehjælpen, selv udsender hjemmehjælperne. I bilag I er nærmere redegjort for, hvorledes hjemmehjælpsordningerne er organiseret og virker i de pågældende kommuner. Det fremgår heraf, at egentlige hjemmehjælpsordninger er af forholdsvis ny dato, idet de fleste ordninger først er indført i årene 1955 og 1956. Udviklingen på dette område har imidlertid været nærmest eksplosiv i disse byer på tilsvarende måde, som det har været tilfældet i Sverige, hvor for hele landet antallet af gamle og invalider, til hvem der i årene 1954, 1955 og 1956 ydedes hjemmehjælp, udgjorde henholdsvis 18 325, 25 324 og 32 211, og hvor antallet af hjemmehjælperne ved slutningen af de pågældende år udgjorde henholdsvis 3 894, 5 177 og 7 480. I de pågældende danske kommuner er aflønningen af hjemmehjælperne, hvoraf en væsentlig del er deltidsbeskæftigede, lidt forskellig og varierer fra ca. 2,50-3,20 kr. i timen, hvortil kommer befordringsudgifter. Som hjemmehjælperne

har man i ikke ringe omfang benyttet enker og fraskilte kvinder, hvoraf nogle mellem 50 og 60 år, samt kvinder, der har modtaget kommunehjælp, men som på grund af denne beskæftigelse nu har kunnet udgå af forsorgen enten helt eller delvis. Når hjælpen, der i almindelighed administreres af de sociale udvalg, ydes til invalide- og folkepensionister, afholdes udgifterne hertil af det beløb, der i henhold til folkeforsikringslovens § 40, stk. 11, er stillet til kommunernes rådighed til ydelse af personligt tillæg til vanskeligt stillede invalide- og folkepensionister og i et vist omfang af de beløb, der ydes som bistands- og plejetillæg efter folkeforsikringslovens § 40, stk. 3. Ydes hjælpen til modtagere af hjælp til kronisk syge, afholdes udgifterne efter forsorgslovens §§ 247-248. I de tilfælde, hvor hjemmehjælp ydes til personer, der modtager kommunehjælp, afholdes udgifterne efter forsorgslovens § 297, stk. 2. Hjemmehjælp ydes sædvanligvis til rengøring, vask, madlavning, byærinder, tøjreparation, personlig hygiejne samt af- og påklædning. Hjælpens omfang er noget forskellig, men ydes gennemgående op til 6 timer ugentlig, fordelt over 2 eller 3 dage, og afhænger i øvrigt af behovet i det enkelte tilfælde. Hjælpen ydes såvel til ægtepar som til enlige.

8. I nogle tilfælde har socialministeriet fået forelagt spørgsmålet om, hvorvidt udgifterne til en organiseret hjemmehjælp til invalide- og folkepensionister som den under pkt. 7 omhandlede, kan afholdes af rådighedsbeløbet efter folkeforsikringslovens § 40, stk. 11. Socialministeriet har besvaret spørgsmålet bekræftende, idet det dog her ved er en betingelse, at ordningen ikke afskærer vanskeligt stillede invalide- og folkepensionister, der selv kan skaffe sig hushjælp, fra at få udbetalt kontante beløb til dækning af de hermed forbundne udgifter, at ordningen er frivillig for den pågældende, og at udgiften til udsendelse af hjemmehjælperne under hensyn til, at rådighedsbeløbet efter folkeforsikringsloven klart forudsætter at skulle komme pensionisterne til gode med et bestemt beløb, henføres til de pågældende pensionister med bestemte beløb, således at det fremgår, hvilke per-